

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

UHOLAŽE –

KORISNI INSEKTI U ORGANSKOJ BILJNOJ PROIZVODNJI

Borba protiv štetočina u organskoj proizvodnji se zasniva na PREVENTIVI. Ona obuhvata: izbor zdravog sadnog materijala i otpornih sorti, primjena plodoreda, sterilizacija zemljišta vodenom parom, stvaranje prirodnih barijera. Kao mjere direktne borbe mogu se koristiti: prirodni pesticidi, pesticidi registrovani za organsku proizvodnju i korisni insekti - predatori i paraziti. **Predatori su jedan od glavnih regulatora dinamike populacije štetočina.**

Značajan predator lisnih vaši, grinja i jaja drugih štetnih insekata je i uholaža. Prvenstveno se hrani hranom životinjskog porijekla, samo u nedostatku te hrane koristi hranu biljnog porijekla kada i pravi štete u cvjećarstvu i voćarstvu.

Uholaža (*Forticula auricularia*) spada u red Dermaptera, porodica Forticulidae. Ima spljošteno, izduženo tijelo tamnosmeđe do crne boje, sa sjajnim hitinskim omotačem. Ima jednostavni usni aparat za grickanje, duge pipke od 15 članaka. Prednja krila su hitinizirana i kraća od trbuha, dok su zadnja krila u fazi mirovanja složena ispod prednjih (rijetko ih upotrebljava jer slabo leti). Na kraju tijela imaju cerke koji liče na kliješta koji su krupniji kod mužijaka nego kod ženke.

Naziv uholaža se često povezuje sa pričom da se ona uvlači u uši čovjeka i snažnim kliještima probija bubnu opnu, što naravno nije tačno jer uholaža je potpuno bezopasna za čovjeka. Kliješta služe uholaži da bi raširila i sklopila zadnja krila pod prednja, što rijetko čini jer češće hoda nego leti.

Uholaža voli mračna i vlažna staništa, pa je u toku dana možemo naći ispod lišća, trule kore, kamena. Noću izlazi kada se i hrani.

Na voćarskim i povrtarskim plantažama staništa za uholaže se postavljaju na mjesta gdje ona voli da boravi. Pravi se na sljedeći način:

Glinena saksija se ispuni suvim sijenom ili slamom i okrene naopačke. Na donji dio stavljaju se dvije unakrsno postavljene letvice. Povezuju se karnapom, provlači kroz saksiju da nebi sijeno ispalo i vješa se na granu u voćnjaku. Staništa treba postaviti da donji dio saksije dodiruje grane voćke radi lakšeg kretanja uholaze u večernjim satima kada kreće u lov. Sljedeće godine postojeće stanište treba dopuniti slamom.

Drugi način za pravljenje staništa za uholazu je da vatrogasno crijevo dužine 30 cm. prošijemo sa jedne strane, napunimo sa slamom i okačimo o granu voćke tako da je šiveni dio okrenut prema gore.

Svi koji se ozbiljno bave voćarskom i povrtarskom organskom proizvodnjom treba ozbiljnije da shvate unošenje i nastanjanje korisnih insekata na svoje plantaže kako bi redukovali broj štetnih insekata u svojim zasadima.

Branka Giljen, Dipl.ing.poljop.

Savjetodavna služba za biljnu proizvodnju - Nikšić